

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ БІЗНЕСОМ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньо-професійної програми **Менеджмент організацій і адміністрування**

(назва)

за спеціальністю **073 «Менеджмент»**

(шифр, назва)

на **другому** (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2024

Інф
Нав

Розробник: Людмила ХРОМУШИНА, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту імені професора кафедри менеджменту імені Л.І. Михайлової	протокол від 18.06.2024 № 17		
	Завідувачка кафедри	<u>А.Орехова</u> (підпис)	<u>Альвіна ОРЕХОВА</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми А.Орехова Альвіна ОРЕХОВА
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Л.Лищенко Маргарита ЛИШЕНКО
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: С.Турчина Світлана ТУРЧІНА

В.Ткаченко Вікторія ТКАЧЕНКО

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Н.Варамік Надія Варамік
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.06. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

[illegible]

15.	Політика академічної доброчесності	При виконанні індивідуальних завдань та проходження проміжного і підсумкового контролю здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, що викладені у «Кодексі академічної доброчесності СНАУ» та «Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ» (схв. Вченою радою СНАУ № 6 від 26.12.2017 р.), Зокрема, за порушення правил академічної доброчесності (у тій чи іншій формі, передбаченій Кодексом) під час вивчення ОК, особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: – повторне проходження оцінювання; – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч. 5 ст. 48 проекту Закону). Про факти порушення норм Кодексу академічної доброчесності будь-яким учасником навчального процесу (здобувачем чи викладачем) має бути повідомлено Раді з академічної доброчесності відповідно до процедури, зазначеної у Кодексі (розділ 4). З метою запобігання плагіату індивідуальні завдання сформовані та виконуються у вигляді індивідуальних практичних завдань та завдань для самостійного виконання, що унеможливають копіювання та плагіат.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4658

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН1	ПРН2	ПРН5	ПРН14	
ДРН 1. демонструвати знання про становлення, розвиток, форми та види аграрного бізнесу; розуміти теоретичні основи та обґрунтовувати принципи стратегічного управління аграрним бізнесом на засадах сталого розвитку; знати типологію стратегій в аграрному бізнесі.	x				Тести множинного вибору; виконання практичних завдань.
ДРН 2. демонструвати навички формування стратегічного набору та прийняття стратегічних управлінських рішень в аграрному бізнесі; виконувати основні етапи стратегічного управління; розробляти стратегічні плани, програми та проєкти, спрямовані на досягнення цілей сталого розвитку.		x	x	x	Тести множинного вибору; виконання практичних завдань.
ДРН 3. виконувати стратегічну діагностику середовища аграрного бізнесу; демонструвати навички управління конкурентоспроможністю та ресурсним потенціалом аграрного бізнесу; ідентифікувати ризики та застосовувати методи управління ними.	x	x		x	Тести множинного вибору; виконання практичних завдань.
ДРН 4. демонструвати навички формування портфельних стратегій та складання стратегічного балансу підприємства; формування та аналізу конкурентних переваг; формувати організаційні структури стратегічного типу; здійснювати стратегічний контроль та управляти стратегічними змінами; забезпечувати дієвість мотивації в системі стратегічного управління в аграрному бізнесі.	x	x			Тести множинного вибору; виконання практичних завдань.
ДРН 5. демонструвати навички стратегічного управління аграрним бізнесом на основі екологічних імперативів для забезпечення продовольчої безпеки держави та досягнення цілей сталого розвитку.				x	Тести множинного вибору; виконання практичних завдань.

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН 14. Обґрунтовувати напрями розвитку суб'єктів аграрного бізнесу (бізнес-моделі, продукти, послуги), враховуючи вплив ЦСР з точки зору ризику та можливостей для компанії.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.				
	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	
Тема 1. Становлення та розвиток аграрного бізнесу в Україні. 1. Теоретичні основи та особливості аграрного бізнесу. 2. Сучасний стан та інструменти забезпечення інклюзивного розвитку аграрного бізнесу.	2	-	-	-	-	-	3	5	основна: 2, 3; додаткова: 8, 9
Тема 2. Форми та види аграрного бізнесу. 1. Форми ведення сучасного аграрного бізнесу. 2. Види аграрного бізнесу. 3. Організаційні трансформації аграрного бізнесу в Україні.	2	2	2	-	-	-	4	6	основна: 1, 3; додаткова: 9
Тема 3. Теоретичні основи стратегічного управління аграрним бізнесом. 1. Мета, завдання та функції стратегічного управління аграрним бізнесом. 2. Моделі стратегічного управління в аграрному бізнесі. 3. Принципи стратегічного управління аграрним бізнесом на засадах досягнення цілей сталого розвитку.	2	-	-	-	-	-	4	6	основна: 1, 2, 6; додаткова: 4, 10, 12, 16
Тема 4. Типологія стратегій підприємств аграрного бізнесу. 1. Класифікація стратегій підприємств аграрного бізнесу. 2. Виробнича стратегія аграрного бізнесу. 3. Екологічна стратегія аграрного бізнесу. 4. Інноваційні стратегії розвитку агробізнесу України в післявоєнний період.	2	2	2	2	-	-	3	3	основна: 1, 2, 4; додаткова: 1, 7, 10
Тема 5. Формування стратегічного набору в аграрному бізнесі. 1. Поняття стратегічного набору в аграрному бізнесі. 2. Стратегії управління ресурсами в аграрному бізнесі.	2	-	-	2	-	-	3	3	основна: 1, 2, 3, 6; додаткова: 10, 11, 14

3. Основні положення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 р.									
Тема 6. Прийняття стратегічних управлінських рішень в аграрному бізнесі. 1. Рівні прийняття стратегічних рішень в аграрному бізнесі. 2. Методи і критерії прийняття стратегічних управлінських рішень. 3. Прийняття стратегічних рішень за умов невизначеності.	2	2	2	-			4	6	основна: 1, 2, 3; додаткова: 7, 18
Тема 7. Основні етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємств аграрного бізнесу. 1. Формування системи стратегічних цілей і завдань в аграрному бізнесі. 2. Концептуальна модель стратегічного управління в аграрному бізнесі.	2	2	2	2	-	-	3	3	основна: 1, 2, 6; додаткова: 1, 2, 9, 19
Тема 8. Стратегічні плани в аграрному бізнесі. 1. Поняття, призначення та принципи стратегічного планування. Стратегічний план. 2. Підходи до організації стратегічного планування в аграрному бізнесі. 3. Бар'єри для стратегічного планування в аграрному бізнесі.	2	-	-	-	-	-	3	5	основна: 1, 2, 5; додаткова: 9, 12
Тема 9. Стратегічні програми та проєкти в аграрному бізнесі. 1. Поняття, зміст та призначення стратегічної програми в аграрному бізнесі. 2. Розробка та реалізація проєктів в аграрному бізнесі з метою досягнення цілей сталого розвитку.	2	2	2	-	-	-	2	4	основна: 1, 2, 5; додаткова: 4, 10
Тема 10. Стратегічна діагностика середовища підприємств аграрного бізнесу. 1. Поняття та типи середовища в аграрному бізнесі.	2	2	2	2	-	-	3	3	основна: 1, 2, 6; додаткова: 12

2. Методика проведення PEST-аналізу зовнішнього середовища. 3. Методика проведення та SWOT-аналізу підприємств аграрного бізнесу.									
Тема 11. Конкурентоспроможність підприємств як предмет стратегічного управління в аграрному бізнесі. 1. Конкурентоспроможність як фактор успіху аграрного бізнесу. 2. Чинники забезпечення конкурентоспроможності в аграрному бізнесі. 3. Особливості управління конкурентоспроможністю в аграрному бізнесі.	2	-	2	-	-	-	4	8	основна: 1, 3; додаткова: 3
Тема 12. Управління ресурсним потенціалом в системі стратегічного управління підприємствами аграрного бізнесу. 1. Поняття та складові ресурсного потенціалу в аграрному бізнесі. 2. Методи та показники оцінювання стратегічного потенціалу..	2	-	2	-	-	-	4	8	основна: 1, 6; додаткова: 17
Тема 13. Ризики в системі стратегічного управління аграрним бізнесом. 1. Ризики як об'єкт управління в аграрному бізнесі. 2. Методи управління ризиками в аграрному бізнесі.	2	-	2	-	-	-	4	8	основна: 5, 6; додаткова: 15
Тема 14. Формування портфельних стратегій в аграрному бізнесі. 1. Поняття «портфелю підприємства» та його призначення. 2. Стратегічна позиція та стратегічні зони господарювання. Стратегічна сегментація ринку.	2	2	2	2	-	-	6	6	основна: 2, 4; додаткова: 1, 18
Тема 15. Стратегічний баланс підприємств аграрного бізнесу. 1. Сутність стратегічного балансу. 2. Складання стратегічного	2	-	2	-	-	-	2	6	основна: 1, 6; додаткова: 9, 12

балансу підприємств аграрного бізнесу.									
Тема 16. Формування конкурентних переваг в аграрному бізнесі. 1. Сутність, класифікація та основні характеристики конкурентних переваг підприємства в аграрному бізнесі. 2. Види стратегій підприємства аграрного бізнесу залежно від його позиції у галузі.	2	-	-	-	-	-	4	6	основна: 3, 6; додаткова: 3
Тема 17. Основні методи аналізу конкурентних переваг в аграрному бізнесі. 1. Матриця General Electric/McKinsey. 2. Метод GAP-аналізу. 3. Метод LOTS- аналізу. 4. Модель BCG.	2	-	2	-	-	-	4	8	основна: 5, 6; додаткова: 3
Тема 18. Організаційне забезпечення стратегічного управління підприємств аграрного бізнесу. 1. Основні характеристики організаційного забезпечення стратегічного управління. 2. Взаємозв'язок стратегії та організаційної структури. 3. Характеристика організаційних структур управління стратегічного типу в аграрному бізнесі.	2	-	2	-	-	-	3	7	основна: 2, 4, 6; додаткова:
Тема 19. Стратегічний контроль в аграрному бізнесі. 1. Основні завдання вищого керівництва на стадії оцінювання стратегії в аграрному бізнесі. 2. Порівняння та оцінювання результатів діяльності в процесі стратегічного управління.	2	-	-	-	-	-	3	5	основна: 1, 2; додаткова: 9
Тема 20. Управління стратегічними змінами в аграрному бізнесі. 1. Ознаки опору змінам. 2. Методи управління опором змінам. 3. Стратегічне лідерство.	2	-	-	-	-	-	2	4	основна: 2, 5; додаткова: 5
Тема 21. Система мотивації в стратегічному управлінні аграрним бізнесом. 1. Поняття та роль мотивації	2	-	2	-	-	-	2	6	основна: 3, 5; додаткова: 12

у стратегічному управлінні. 2. Види мотивації в стратегічному управлінні та формування стратегічної поведінки.									
Тема 22. Стратегічне управління підприємствами аграрного бізнесу на основі екологічних імперативів. 1. Екологічні імперативи сучасного аграрного бізнесу. 2. Правові засади дотримання екологічної безпеки в аграрному бізнесі. 3. Стратегічне управління аграрним бізнесом на засадах еколого-економічної безпеки та сталого розвитку.	2	-	2	-	-	-	2	6	основна: 1, 4, 6; додаткова: 16, 17
Тема 23. Стратегічне управління аграрним бізнесом в системі забезпечення продовольчої безпеки. 1. Продовольча безпека як складова національної безпеки та сталого розвитку. 2. Взаємозв'язок стратегічного управління та продовольчої безпеки держави.	2	-	-	-	-	-	2	4	основна: 1, 3; додаткова: 13
Всього	46	14	30	10	-	-	74	126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен...	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>здобувач самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. демонструвати знання про становлення, розвиток, форми та види аграрного бізнесу; розуміти теоретичні основи та обґрунтовувати принципи стратегічного управління аграрним бізнесом на засадах сталого розвитку; знати типологію стратегій в аграрному бізнесі.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	12/6	Ознайомлення з Глобальними та Національними цілями сталого розвитку, складовими сталого розвитку аграрного бізнесу. Пошук, опрацювання аналітичного матеріалу з відкритих джерел про поточний стан агробізнесу в Україні. Тести множинного вибору	14/20
ДРН 2. демонструвати	Лекція, тематична	16/10	Ознайомлення, аналіз	15/21

навички формування стратегічного набору та прийняття стратегічних управлінських рішень в аграрному бізнесі; виконувати основні етапи стратегічного управління; розробляти стратегічні плани, програми та проєкти, спрямовані на досягнення цілей сталого розвитку.	дискусія, пояснення, практичне заняття.		досвіду реалізації стратегічних планів та проєктів в агробізнесі. Тести множинного вибору	
ДРН 3. виконувати стратегічну діагностику середовища аграрного бізнесу; демонструвати навички управління конкурентоспроможністю та ресурсним потенціалом аграрного бізнесу; ідентифікувати ризики та застосовувати методи управління ними.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	16/4	Опрацювання наукових публікацій. Тести множинного вибору.	15/27
ДРН 4. демонструвати навички формування портфельних стратегій та складання стратегічного балансу підприємства; формування та аналізу конкурентних переваг; формувати організаційні структури стратегічного типу; здійснювати стратегічний контроль та управляти стратегічними змінами; забезпечувати дієвість мотивації в системі стратегічного управління в аграрному бізнесі.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	26/4	Опрацювання наукових публікацій. Тести множинного вибору.	26/48
ДРН 5. демонструвати навички стратегічного управління аграрним бізнесом на основі екологічних імперативів для забезпечення продовольчої безпеки держави та досягнення цілей сталого розвитку.	Лекція, тематична дискусія, пояснення, практичне заняття.	6/-	Опрацювання наукових публікацій. Пошук, опрацювання аналітичного матеріалу з відкритих джерел про поточні проблеми забезпечення продовольчої безпеки. Тести множинного вибору.	4/10
Всього		76/24		74/126

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання практичних завдань	40 балів (2*20) / 40 %	7 тиждень, 15 тиждень
2.	Тести множинного вибору Модуль 1: теми 1-11 Модуль 2: теми 12-23	30 балів (2*15) / 30 %	7 тиждень, 15 тиждень
3.	Іспит (письмовий): два теоретичних запитання та практичне завдання	30/30 %	За графіком сесії

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання практичних завдань	< 12 балів	12-15 балів	16-17 балів	18-20 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті.</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання.</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, результати презентовано у рамках загальної дискусії.</i>
Тест множинного вибору	< 8 балів	8-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	< 10 вірних відповідей	10-12 вірних відповідей	13-16 вірних відповідей	17-20 вірних відповідей
Іспит (по білетах)	< 20 балів	20-24 балів	25-27 балів	28-30 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість завдань виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті.</i>	<i>Всі завдання виконано, наявні окремі неточності та помилки.</i>	<i>Всі завдання виконано з дотриманням вимог, відповіді обґрунтовані.</i>

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання практичних завдань	постійно
2	Усний зворотний зв'язок викладача під час самостійної роботи	постійно
3	Письмовий зворотний зв'язок викладача після складання тестів множинного вибору	7 тиждень, 15 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник. К.: Каравела, 2019. 464 с.
2. Мазур К. В., Кубай О. Г. Менеджмент аграрного підприємства : навч. посібник. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 284 с.
3. Стратегічне управління : навчальний посібник / В.Л. Дикань та ін. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 272 с.
4. Стратегічне управління: конспект лекцій. Навчальний наочний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізацією «Менеджмент і бізнес адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. Л. П. Артеменко. Електронні текстові дані (1 файл: 17,2 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45891>
5. Стратегічне управління: навчальний посібник / М. М. Буднік, Г. С. Невертій, Н. М. Курилова. К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. 292 с.
6. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Електронний курс (навчально-методичні матеріали) на основі платформи Moodle. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4658>.
2. Стратегічне управління аграрним бізнесом : конспект лекцій для студентів 1 курсу спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») освітнього ступеня «магістр» денної та заочної форм навчання / укл. Хромушина Л.А. Суми, 2022. 147 с.
3. Стратегічне управління аграрним бізнесом : методичні вказівки для проведення практичних занять для студентів 1 курсу спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») освітнього ступеня «магістр» денної та заочної форм навчання / укл. Хромушина Л.А. Суми, 2022. 54 с.
4. Стратегічне управління аграрним бізнесом : методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань для здобувачів 1 курсу спеціальності 073 «Менеджмент» ОП «Менеджменті організацій і адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання / укл. Хромушина Л.А. Суми, 2023. 28 с.

6.1.3. Інші джерела

1. Головні фермерські новини України. URL: <https://www.seeds.org.ua/didzhitalizaciya-agrobiznesu-nadaye-konkurentni-perevagi-oleksij-gladishev11/>
2. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua>
3. Національний агропортал «Latifundist.com». URL: <http://latifundist.com/>

4. Пропозиція. Головний журнал з питань агробізнесу. URL: <https://propozitsiya.com/ua>
5. Ризики, можливості, пріоритети. *Баланс сил в агробізнесі. АгроЕліта. Всеукраїнський аграрний журнал*. URL: <https://agroelita.info/ryzyky-mozhlyvosti-priorytety-balans-syl-v-ahrobiznesi/>
6. Трипілля. Агрохолдинги України. URL: <https://tripoli.land/agrokholdingi-ukrainy>
7. Український інститут майбутнього. Україна – світовий супермаркет екологічних продуктів. URL: <https://strategy.uifuture.org/ukraina%E2%80%93%D1%96toviy-supermarket-ekolog%D1%96chnix-produkt%D1%96v.html#6-6-1>
8. Український клуб аграрного бізнесу. Ведення агробізнесу в Україні. URL: https://www.ucab.ua/ua/doing_agribusiness
9. AgroPortal. Агроновини України та світу. URL: <https://agroportal.ua>
10. AgroPortal. Проекти. URL: <https://agroportal.ua/proyekti>
11. Doing Business. Measuring Business Regulations. URL: <http://www.doingbusiness.org/rankings>
12. Kurkul. Офіційний онлайн-асистент фермера. URL: <https://kurkul.com/akademija-fermerstva?Filters%5b%5d=129>
13. The Global Competitiveness Report. URL: <http://reports.weforum.org>
14. The Global Innovation Index. Analysis. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
15. The Index of Economic Freedom: Country Rankings. URL: <https://www.heritage.org/index/ranking>

6.2 Додаткові джерела

1. Ільїн В.Ю. Домінуючі інвестиційні стратегії формування виробничих портфелів аграрних підприємств. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. Вип. 3. 2019. С. 59–71. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268453039.pdf>
2. Кадирус І.Г., Донських А.С., Терещенко В.А. Формування стратегії розвитку аграрного підприємства. *Ел. наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. № 7. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/66.pdf
3. Лагодієнко В.В., Федорчук О.М., Протосвіцька О.І. Управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств в умовах сталого розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. № 2. 2020. С. 289–295. URL: <http://ujae.org.ua/upravlinnya-konkurentospromozhnistyu-agrarnyh-pidpryyemstv-v-umovah-stalogo-rozvytku/>
4. Орехова А.І., Хромушина Л.А., Голуб І.О. Глобальні цілі як основа формування стратегії розвитку аграрних підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2024. № 2 (43). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-43-2024>
5. Передало Х.С., Шкріль А.О. Опір змінам в умовах впровадження нових стратегічних рішень в організаціях. *Ел. наукове фахове видання «Ефективна*

http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/83.pdf

6. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / За ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с. С. 110–114. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/4070/1/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D1%83%D0%BF%D1%80%20%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202020.pdf>

7. Прокопишин О., Полегенька М., Жидовська Н. Інноваційні стратегії розвитку агробізнесу України в післявоєнний період. *Bulletin of Lviv National Environmental University. Series AIC Economics*. 2023. № 30. С. 33–37. URL: <https://doi.org/10.31734/economics2023.30.033>

8. Степаненко С. В. Інклюзивність розвитку аграрного сектору і сільських територій: сучасний стан та інструменти забезпечення. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Вип. 13. С. 135–142. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.13.16>

9. Стратегічні аспекти й ефективність сталого розвитку агробізнесу. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichni-hektar/item/18633-stratehichni-aspekty-i-efektyvnist-staloho-rozvytku-ahrobiznesu.html>

10. Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року. *Міністерство аграрної політики та продовольства України*. URL: <https://minagro.gov.ua/npa/strategiia-rozvytku-silskoho-hospodarstva-ta-silskykh-terytorii-v-ukraini-na-period-do-2030-roku>

11. Ступак Ю. Диференціація стратегій аграрних підприємств. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35255/1/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%BF%D0%B0%D0%BA%20%D0%AE..pdf>

12. Телічко Н., Білий О. Стратегічне управління бізнес-процесами аграрного підприємства. *Економічний вісник Причорномор'я*. № 3. 2022. С. 113–123. URL: <https://ebbsl.com.ua/index.php/visnuk/article/view/43>

13. Ульянченко О. В., Прозорова Н. В. Продовольча безпека – основа національної безпеки держави. URL: http://congressworld.com.ua/blog_article.php?id=5

14. Хромушина Л. А. Сучасні аспекти формування стратегічного набору сільськогосподарських підприємств. *Проблеми і перспективи інноваційного розвитку аграрного сектора економіки в умовах інтеграційних процесів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 90-річч. екон. освіти в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (м. Харків, 3–4 жовтня 2019 р.)*. Харків, 2019. У 2 ч. Ч. 2. С. 47–49. URL: <https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/7950/1/4.pdf>

15. Хромушина Л.А. Методологія та стандартизація управління ризиками в процесі менеджменту підприємств. *Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій. Серія «Економіка і управління»*.

2021. Вип. 49. URL: <https://duit.edu.ua/research-activities/scientific-publications/economy-and-management/>

16. Хромушина Л.А. Принципи стратегічного управління аграрним бізнесом на засадах досягнення цілей сталого розвитку. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці*: матеріали IV Міжн. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22 листопада 2023 р.). Київ, ДУІТ, 2023. URL: <https://duit.edu.ua/research-activities/conferences/international-scientific-and-practical-conferences/>

17. Хромушина Л.А. Стратегічне управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств на засадах еколого-економічної безпеки. *Управління розвитком соціально-економічних систем* : П'ята Міжн. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Харків, 26–30 квітня 2021 р.). Харків, ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2021. URL: <https://khntusg.com.ua/trivaie-mizhnarodna-naukovo-praktichna-internet-konferencija/>

18. Хромушина Л.А. Стратегічні аспекти трансформації управлінської діяльності в умовах цифрової економіки та цифрового суспільства: приклад України. *Digital Innovations in the Socio-Economic Sphere*: monograph. The University of Technology in Katowice Press, 2023. С. 98–116. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/800ca4a1077c5bccfc2a887c8c2ba272.pdf>

19. . Liubov Mykhailova, Andrii Mykhailov, Liudmyla Korenivska, Lyudmyla Khromushyna and Marharyta Chuprina (2021). Formation of strategic management of hemp cultivation in a developing country: A case of Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*, 19 (2), 1–13. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19\(2\).2021.01](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19(2).2021.01)

20. Strategic Management. Concepts and cases. URL: https://pracownik.kul.pl/files/12439/public/3_David.pdf

6.3 Програмне забезпечення

1. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.

2. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).

3. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).

4. Програмне забезпечення Microsoft Office Excel – для створення навчальних матеріалів.